

P9_TA(2024)0158

Zacieśnienie stosunków między UE a Armenią oraz potrzeba zawarcia porozumienia pokojowego między Azerbejdżanem a Armenią

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie zacieśnienia stosunków między UE a Armenią oraz potrzeby zawarcia porozumienia pokojowego między Azerbejdżanem a Armenią (2024/2580(RSP))

(C/2024/6555)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Armenii, Azerbejdżanu i sytuacji w Górskim Karabachu,
- uwzględniając Kartę Narodów Zjednoczonych, akt końcowy z Helsinek oraz deklarację z Ałmatów z 21 grudnia 1991 r.,
- uwzględniając Kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Armenii, z drugiej strony⁽¹⁾ („kompleksowa i wzmocniona umowa o partnerstwie”), która w pełni weszła w życie 1 marca 2021 r.,
- uwzględniając przemówienie premiera Armenii Nikola Pasziniana na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego 17 października 2023 r.,
- uwzględniając wnioski z drugiego dialogu wysokiego szczebla UE–Armenia na temat polityki i bezpieczeństwa z 15 listopada 2023 r.,
- uwzględniając fakt, że 1 lutego 2024 r. Armenia stała się stroną Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK),
- uwzględniając sprawozdanie z realizacji partnerstwa z Armenią z 9 lutego 2024 r.,
- uwzględniając wyniki piątego posiedzenia Rady Partnerstwa UE–Armenia, które odbyło się 13 lutego 2024 r.,
- uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że stosunki UE–Armenia opierają się na wspólnych wartościach, takich jak demokracja, praworządność, prawa człowieka i podstawowe wolności, współpraca regionalna i aktywne zaangażowanie w ramach Partnerstwa Wschodniego, aby przyczynić się do współpracy regionalnej i stabilności;
- B. mając na uwadze, że Rada Europejska zleciła wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji zbadanie sposobów wzmocnienia wszystkich aspektów stosunków między UE a Armenią;
- C. mając na uwadze, że 17 października 2023 r. w swoim wystąpieniu w Parlamencie Europejskim premier Armenii Nikol Paszinian wezwał do wspólnego zaangażowania na rzecz dalszego zacieśniania stosunków UE–Armenia i podkreślił, że Republika Armenii jest gotowa zbliżyć się do Unii Europejskiej w takim stopniu, w jakim Unia Europejska uzna to za możliwe;
- D. mając na uwadze, że 9 marca 2024 r. minister spraw zagranicznych Armenii Ararat Mirzojan publicznie rozważał zgłoszenie kandydatury Armenii do przystąpienia do Unii Europejskiej;
- E. mając na uwadze, że w ostatnich latach w Armenii zaszły istotne zmiany polityczne, a rząd, pomimo znacznych wyzwań, złożył obietnicę stworzenia funkcjonujących instytucji demokratycznych oraz wykorzystania kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie między UE a Armenią jako planu reform mających na celu modernizację kraju; mając na uwadze, że według wskaźnika demokracji z 2023 r. opracowanego przez tygodnik *The Economist* Armenia jest wiodącą demokracją w regionie;

⁽¹⁾ Dz.U. L 23 z 26.1.2018, s. 4.

- F. mając na uwadze, że poprzez zamrożenie swojego członkostwa w Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym Armenia stara się zmniejszyć swoją zależność w zakresie bezpieczeństwa od Federacji Rosyjskiej i włączyć nowe podmioty do swojej struktury bezpieczeństwa, np. przez zwiększoną współpracę wojskową z Francją, Grecją i innymi państwami członkowskimi UE; mając na uwadze, że tysiące rosyjskich żołnierzy nadal stacjonują na terytorium Armenii; mając na uwadze, że rzekoma gotowość Rosji do zagwarantowania bezpieczeństwa Armenii okazała się obietnicą bez pokrycia; mając na uwadze, że Armenia nadal jest członkiem Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej; mając na uwadze, że Armenia stała się stroną Rzymskiego statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- G. mając na uwadze, że Federacja Rosyjska próbuje podważać wiarygodność demokratyczną Armenii oraz szerzy chaos i destabilizację poprzez ciągłe próby ingerencji, w tym kampanie dezinformacyjne;
- H. mając na uwadze, że gospodarka Armenii wciąż jest w dużej mierze zależna od Rosji, która odpowiada za około 35 % handlu zagranicznego Armenii, a ta zależność jest szczególnie widoczna w strategicznym sektorze energetycznym; mając na uwadze, że premier Nikol Paszinian wezwał do zwiększenia pomocy w ramach planu gospodarczo-inwestycyjnego UE; mając na uwadze, że dotychczas w ramach planu gospodarczo-inwestycyjnego uruchomiono około 500 mln EUR na inwestycje międzysektorowe; mając na uwadze, że UE pozostaje kluczowym partnerem w zakresie reform i największym darczyńcą pomocy dla Armenii; mając na uwadze, że 5 października 2023 r. Komisja zapowiedziała kolejne 5,25 mln EUR na pomoc w sytuacjach nadzwyczajnych, zwiększenie finansowania programu EU4Peace, dodatkowe roczne programy przeznaczone na wsparcie budżetowe i pomoc techniczną w celu rozwiązania problemów takich jak bezpieczeństwo lotnicze i bezpieczeństwo jądrowe;
- I. mając na uwadze, że nowy program partnerstwa UE–Armenia, uzgodniony na piątym posiedzeniu Rady Partnerstwa UE–Armenia, będzie priorytetowo traktować – w oparciu o wspólne wartości – wzmocnienie odporności i dywersyfikację gospodarki Armenii, zacieśnienie współpracy w zakresie bezpieczeństwa i zwiększenie inwestycji jako klucz do współpracy gospodarczej;
- J. mając na uwadze, że w opublikowanym niedawno sprawozdaniu z wdrażania partnerstwa przedstawiono postępy poczynione przez Armenię we wdrażaniu kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie, w tym w zakresie reformy wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją, utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i reformy służby policji w Armenii, przy wsparciu UE;
- K. mając na uwadze, że dzięki łańcuchom dostaw przebiegającym przez państwa trzecie, w tym Armenię, Rosja ma nadal dostęp do unijnych towarów objętych środkami ograniczającymi; mając na uwadze, że po nałożeniu na Rosję sankcji UE eksport z Armenii do Rosji wzrósł trzykrotnie w 2022 r. i podwoił się między styczniem a sierpniem 2023 r.; mając na uwadze, że specjalny wysłannik UE ds. sankcji David O’Sullivan nie wyraził żadnych obaw dotyczących współpracy władz Armenii z UE w zakresie zapobiegania obchodzeniu sankcji i pozytywnie ocenił ogólne wyniki współpracy z Armenią;
- L. mając na uwadze, że 19 września 2023 r., po dziewięciu miesiącach nielegalnej blokady korytarza lądowego, łamiąc zobowiązania zawarte w porozumieniu o zawieszeniu broni z listopada 2020 r. i w wyroku Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS), Azerbejdżan rozpoczął ofensywę na pozostałe rejony Górskiego Karabachu, które jeszcze nie są pod jego kontrolą; mając na uwadze, że ponad 100 tys. Ormian musiało uciec z tego terytorium, w wyniku czego z Górskiego Karabachu prawie całkowicie zniknęła ludność ormiańska, która mieszkała tam od wieków; mając na uwadze, że może to być równoznaczne z czystkami etnicznymi; mając na uwadze, że de facto nieuznane władze Górskiego Karabachu 1 stycznia 2024 r. przestały istnieć, po tym jak pod przymusem zgodziły się, by je rozwiązano; mając na uwadze, że w Azerbejdżanie nadal jest przetrzymywanych wielu Ormian, w tym byli przywódcy Górskiego Karabachu; niektórzy z nich są przesłuchiwanymi i wystawiani na ciekawość publiczną, co jest sprzeczne z konwencjami genewskimi z 1929 r.; mając na uwadze, że uciekając przed siłami Azerbejdżanu, Ormianie z Górskiego Karabachu stracili swoje nieruchomości i dobytek i od tego czasu nie są w stanie odzyskać mienia;
- M. mając na uwadze, że 13 lutego 2024 r. Komisja ogłosiła przeznaczenie – oprócz kwoty 12,2 mln zapowiedzianej we wrześniu 2023 r. – dodatkowych 5,5 mln EUR z funduszu pomocy humanitarnej na wsparcie Ormian wysiedlonych z Górskiego Karabachu;
- N. mając na uwadze, że UE w pełni popiera suwerenność i integralność terytorialną Armenii i Azerbejdżanu oraz aktywnie wspiera wysiłki na rzecz trwałego porozumienia pokojowego między Armenią a Azerbejdżanem, które powinno zostać osiągnięte za pomocą pokojowych środków i z poszanowaniem praw zainteresowanej ludności;
- O. mając na uwadze, że Armenia i Azerbejdżan zaangażowały się w bezpośrednie negocjacje w sprawie ewentualnego porozumienia pokojowego, które mogłoby otworzyć nowy rozdział w stosunkach dwustronnych; mając na uwadze utrzymujący się brak porozumienia w kwestiach związanych z delimitacją i demarkacją granicy, a także praktycznymi ustaleniami dotyczącymi połączeń transportowych między Azerbejdżanem a jego eksklawą Nachiczewanem; mając na uwadze, że Azerbejdżan domaga się korytarza przez Armenię łączącego Azerbejdżan kontynentalny z jego eksklawą Nachiczewanem, który ma być kontrolowany przez rosyjskie oddziały graniczne i pozbawiony armeńskich kontroli celnych i granicznych, co oznacza lekceważenie suwerenności Armenii; mając na uwadze, że zaproponowane przez Armenię „Skrzyżowanie pokoju” obejmuje połączenia między Azerbejdżanem kontynentalnym a Nachiczewanem z armeńskimi kontrolami celnymi i granicznymi;

- P. mając na uwadze, że w geście dobrej woli Armenia nie sprzeciwiła się organizacji COP29 w Baku; mając na uwadze, że 28 stycznia 2024 r. premier Armenii Nikol Paszinian zaproponował podpisanie paktu o nieagresji z Azerbejdżanem; mając na uwadze, że sytuacja w zakresie bezpieczeństwa jest nadal napięta, czego przykładem jest incydent z 13 lutego 2024 r. w południowej prowincji Armenii Sjunik, w którym w azerbejdżańskim ostrzale zginęło czterech ormiańskich żołnierzy, a jeden został ranny;
- Q. mając na uwadze, że 15 i 16 lutego 2024 r. premier Nikol Paszinian ogłosił, że Azerbejdżan odrzucił najnowsze propozycje Armenii dotyczące demarkacji/delimitacji granic, i ujawnił, że Azerbejdżan może przygotowywać się do rozpoczęcia „operacji wojskowych w części regionów przygranicznych z zamiarem wszczęcia pełnoskalowej wojny przeciwko Republice Armenii”; mając na uwadze, że 17 lutego 2024 r. – pierwszy raz od ataku Azerbejdżanu na Górski Karabach we wrześniu 2023 r. – w Monachium spotkali się premier Nikol Paszinian i prezydent Azerbejdżanu Ilham Alijew przy mediacji kanclerza Niemiec Olafa Scholza;
- R. mając na uwadze, że w Górskim Karabachu znajdują się liczne kościoły, meczety, chaczmary i cmentarze; mając na uwadze, że po tym jak Azerbejdżan wyrządził poważne szkody w ormiańskim dziedzictwie kulturowym podczas wojny w 2020 r., MTS wskazał w postanowieniu z 7 grudnia 2021 r. ^(?), że Azerbejdżan musi „podjąć wszelkie niezbędne kroki, aby zapobiec aktom wandalizmu i profanacji obiektów ormiańskiego dziedzictwa kulturowego, w tym między innymi kościołów i innych miejsc kultu, zabytków, miejsc historycznych, cmentarzy i artefaktów, oraz karać za takie czyny”; mając na uwadze, że w ostatnich tygodniach władze Azerbejdżanu usunęły pomniki i zburzyły symboliczne budynki związane z ormiańskim dziedzictwem kulturowym w Górskim Karabachu, w tym budynek lokalnego parlamentu;
- S. mając na uwadze, że przywódcy Azerbejdżanu nadal składają irredentystyczne oświadczenia w odniesieniu do suwerennego terytorium Armenii; mając na uwadze, że armia Azerbejdżanu nadal okupuje około 170 km² suwerennego terytorium Armenii;
- T. mając na uwadze, że cywilna misja Unii Europejskiej (EUMA) w Armenii w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony została rozmieszczona w lutym 2023 r. z zadaniem monitorowania rozwoju sytuacji na granicy Armenii z Azerbejdżanem oraz składania sprawozdań na ten temat; mając na uwadze, że EUMA może działać wyłącznie po armeńskiej stronie granicy, ponieważ Azerbejdżan odmawia zgody na działania misji po swojej stronie granicy; mając na uwadze, że rosyjski personel wojskowy obecny w Armenii celowo utrudniał wykonywanie mandatu EUMA; mając na uwadze, że EUMA jest celem dezinformacji ze strony władz Azerbejdżanu i mediów kontrolowanych przez rząd; mając na uwadze, że w grudniu 2023 r. Rada do Spraw Zagranicznych UE zgodziła się zwiększyć obecność swojego personelu w terenie ze 138 do 209 osób;
- U. mając na uwadze, że Armenia wielokrotnie zwracała się do UE, aby włączyła ją do grona beneficjentów Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju; mając na uwadze, że kilka państw członkowskich postanowiło zwiększyć wsparcie dla Armenii i udzielić jej pomocy wojskowej, aby pomóc jej w reformowaniu armii i powstrzymaniu nowych wojskowych aktów agresji na międzynarodowo uznanym terytorium tego kraju;
1. uznaje i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że władze Armenii zdecydowanie podkreśliły wolę zacieśnienia stosunków z Unią Europejską i nadania im priorytetu; uważa, że Unia Europejska powinna zareagować pozytywnie i w pełni wykorzystać tę potencjalną zmianę geopolityczną oraz pomóc Armenii silniej zakotwiczyć się we wspólnocie demokracji;
 2. apeluje o stałe wdrażanie nowo uzgodnionego programu partnerstwa UE–Armenia i podkreśla jednocześnie, że należy aktywnie realizować ambitne wspólne priorytety współpracy; uważa, że solidne partnerstwo między UE a Armenią jest logiczną odpowiedzią na wybór Armenii na rzecz demokracji, praworządności, walki z korupcją i poszanowania międzynarodowego ładu opartego na zasadach;
 3. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Armenii do wdrożenia kompleksowej i wzmocnionej umowy o partnerstwie oraz postępy poczynione we wdrażaniu planu działania dotyczącego tej umowy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rząd Armenii uważa kompleksową i wzmocnioną umowę o partnerstwie za strategiczny plan kluczowych reform w Armenii; zachęca Komisję i państwa członkowskie do rozpoczęcia prac nad planem działania na rzecz ambitnej poprawy stosunków UE z Armenią; uważa, że doświadczenia wynikające z układów o stowarzyszeniu / pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu z Ukrainą, Gruzją i Republiką Mołdawii powinny służyć za dobrą podstawę, w szczególności w odniesieniu do stopniowej integracji sektorowej z jednolitym rynkiem, co powinno przynieść Armenii wymierne korzyści w skali makro i mikro;

^(?) Postanowienie MTS z 7 grudnia 2021 r. w sprawie wniosku o wskazanie środków tymczasowych w celu stosowania Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (*Armenia przeciwko Azerbejdżanowi*).

4. powtarza, że zgodnie z art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej każde państwo europejskie może ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej, pod warunkiem że spełnia kryteria kopenhaskie, przestrzega zasad demokracji i respektuje podstawowe wolności oraz prawa człowieka i mniejszości, a także stoi na straży praworządności; uważa, że gdyby Armenia była zainteresowana ubieganiem się o status kraju kandydującego i kontynuowała trwałymi reformami konsolidującymi demokrację, mogłoby to stanowić etap transformacji w stosunkach UE–Armenia; wzywa Komisję i Radę do aktywnego wspierania Armenii w zacieśnianiu współpracy z UE, nie tylko w dziedzinie partnerstwa gospodarczego, lecz także w ramach dialogu politycznego, kontaktów międzyludzkich, integracji sektorowej i współpracy w zakresie bezpieczeństwa;

5. wspiera Armenię w dalszych wysiłkach na rzecz wdrażania reform oraz wzmocnienia demokracji, praworządności i dobrych rządów; podkreśla ważną rolę społeczeństwa obywatelskiego we wdrażaniu reform; wzywa Armenię do dalszej współpracy z UE w tym zakresie i apeluje do UE, by zwiększyła wsparcie w tych obszarach, w szczególności pomoc techniczną i wymianę wiedzy eksperckiej; zachęca Armenię do aktywnego angażowania się w politykę Partnerstwa Wschodniego jako środka wspierania stosunków dobrosąsiedzkich na Kaukazie Południowym;

6. uznaje, że wpływ Federacji Rosyjskiej na gospodarkę Armenii jest nadal wysoki, i zachęca Armenię do zachowania czujności w związku z możliwym obchodzeniem sankcji UE na jej terytorium; jest w pełni świadomy poziomu i różnorodności zagrożeń, które Federacja Rosyjska może próbować wykorzystać wobec Armenii, aby ukarać ją za niezależne wybory polityczne i strategiczne; uważa, że UE musi być gotowa do udzielenia Armenii szybkiej pomocy w celu złagodzenia negatywnych skutków takich nieprzychylnych działań;

7. zauważa, że w ciągu ostatnich dziesięciu lat wielkość dwustronnej wymiany handlowej między UE a Armenią wzrosła; zachęca Armenię, UE i jej państwa członkowskie, a także europejskie przedsiębiorstwa i inwestorów, aby podjęły niezbędne kroki w celu dalszego pogłębienia wzajemnych stosunków gospodarczych i handlowych; pochwała sukces planu gospodarczo-inwestycyjnego i zachęca UE i Armenię, by dalej wykorzystywały zarówno publiczne, jak i prywatne inwestycje i propagowały zrównoważony rozwój w Armenii;

8. uznaje pilną potrzebę zacieśnienia współpracy między UE a Armenią w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, kiedy Armenia rozważa kwestię swojego członkostwa w Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym; wzywa UE, by pozytywnie rozpatrzyła wniosek Armenii o wsparcie za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju i zapewniła wsparcie wojsku armeńskiemu; zwraca uwagę na wartość dodaną regularnych dialogów politycznych i bezpieczeństwa między UE a Armenią jako platformy obejmującej wszystkie kwestie związane z bezpieczeństwem; apeluje o zainicjowanie badania dotyczącego oceny zagrożeń hybrydowych, które pomoże Armenii zidentyfikować najważniejsze słabe punkty i opracować ukierunkowane rozwiązania; z zadowoleniem przyjmuje działania, które niektóre państwa członkowskie podjęły, by zapewnić Armenii wojskowe wsparcie obronne, i wzywa państwa członkowskie, by rozważyły podobne inicjatywy;

9. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Armenii o zawieszeniu uczestnictwa w Organizacji Układu o Bezpieczeństwie Zbiorowym, która nie pomogła Armenii w walce z Agresją wojskową, i dążeniu do bardziej niezawodnej architektury bezpieczeństwa; popiera żądanie Armenii do Federacji Rosyjskiej o wycofanie funkcjonariuszy Federalnej Służby Bezpieczeństwa z armeńskiego międzynarodowego portu lotniczego;

10. dostrzega niewykorzystany potencjał kontaktów międzyludzkich między UE a Armenią; apeluje o uznanie postępów poczynionych przez Armenię we wdrażaniu umów o ułatwieniach wizowych i readmisji; uważa, że nadszedł czas na rozpoczęcie dialogu z Armenią w sprawie liberalizacji reżimu wizowego;

11. z zadowoleniem przyjmuje zawarcie umowy między UE a Republiką Armenii, która umożliwi przekazywanie operacyjnych danych osobowych między Eurojustem a właściwymi organami Armenii w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych; podkreśla znaczenie dalszego pogłębienia współpracy między UE a Armenią w zakresie zwalczania przestępczości i terroryzmu oraz ochrony bezpieczeństwa Unii z korzyścią dla obu stron;

12. wyraża poparcie dla działań misji Unii Europejskiej w Armenii (EUMA) i podkreśla ważną rolę, jaką ona odgrywa; wzywa do przedłużenia jej mandatu na okres po 2025 r. i dalszego zwiększenia liczby personelu; ponownie wyraża rozczarowanie odmową zezwolenia przez Azerbejdżan na działanie misji po jego stronie granicy oraz powtarzającymi się kampaniami oszczerstw prowadzonymi przez Azerbejdżan przeciwko EUMA; ubolewa nad faktem, że rosyjska straż graniczna stacjonująca w Armenii uniemożliwiła EUMA dotarcie do miejscowości Nerkin Hand, gdzie 13 lutego 2024 r. z rąk żołnierzy azerbejdżańskich zginęło czterech armeńskich żołnierzy; potępia podburzającą retorykę stosowaną przez azerbejdżańskich urzędników przeciwko UE, jej państwom członkowskim, EUMA i władzom Armenii;

13. podkreśla, że UE powinna być gotowa do nałożenia sankcji na osoby i podmioty zagrażające suwerenności, niezależności i integralności terytorialnej Armenii;

14. wzywa Azerbejdżan do rzeczywistego zaangażowania się w kompleksowy i przejrzysty dialog z karabaskimi Ormianami w celu zapewnienia poszanowania ich praw i zagwarantowania im bezpieczeństwa, w tym prawa do powrotu oraz godnego i bezpiecznego życia w swoich domach pod obecnością międzynarodową, a także ich prawa do ziemi i własności, aby mogli zachować tożsamość i w pełni korzystać z praw obywatelskich, kulturalnych, społecznych i religijnych; wzywa Azerbejdżan do uwolnienia i zobowiązania się do szeroko zakrojonej amnestii dla wszystkich mieszkańców Górskiego Karabachu i Armenii, którzy nadal przebywają w areszcie w Azerbejdżanie; wzywa do pełnego, natychmiastowego i skutecznego wdrożenia wszystkich postanowień MTS w sprawie stosowania Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (Armenia przeciwko Azerbejdżanowi),

15. ponownie potępia wtargnięcie wojsk Azerbejdżanu na uznane przez społeczność międzynarodową terytorium Armenii oraz trwającą okupację części tego terytorium; ponownie apeluje o wycofanie wojsk Azerbejdżanu z całego suwerennego terytorium Armenii; odrzuca irredentystyczne i podburzające oświadczenia prezydenta Azerbejdżanu i innych azerbejdżańskich urzędników, zagrażające integralności terytorialnej i suwerenności Armenii, w tym oświadczenia związane z domaganiem się korytarza eksterytorialnego łączącego Azerbejdżan z jego eksklawą Nachiczewanem, i wyraża poważne zaniepokojenie tymi oświadczeniami; ostrzega Azerbejdżan przed jakimikolwiek nierozważnymi działaniami militarnymi wobec Armenii; podkreśla, że kwestie połączenia Azerbejdżanu z jego eksklawą Nachiczewanem należy rozwiązać z pełnym poszanowaniem suwerenności i integralności terytorialnej Armenii;

16. potwierdza jednoznaczne poparcie Unii Europejskiej dla suwerenności, integralności terytorialnej i nienaruszalności granic Armenii; zdecydowanie popiera normalizację stosunków między Armenią i Azerbejdżanem w oparciu o zasady wzajemnego uznawania integralności terytorialnej i nienaruszalności granic w oparciu o deklarację z Ałmatów z 1991 r., delimitację granic na podstawie odpowiednich map Sztabu Generalnego ZSRR, które zostały dostarczone obu stronom, oraz odblokowanie komunikacji regionalnej w oparciu o poszanowanie suwerenności i jurysdykcji obu krajów, na zasadzie wzajemności i równości;

17. wyraża poparcie dla wznowienia rozmów między Armenią a Azerbejdżanem w sprawie wszystkich nierozstrzygniętych kwestii z myślą o zawarciu porozumienia pokojowego i wzywa obie strony do utrzymania pełnego zaangażowania na rzecz trwałego i pokojowego rozwiązania długotrwałego sporu w drodze dialogu i negocjacji; uważa, że porozumienie to musi być negocjowane w dobrej wierze i opierać się na uznaniu suwerenności, integralności terytorialnej i niestosowaniu siły; apeluje o większe zaangażowanie UE na rzecz dalszego ułatwiania kompleksowego i trwałego pokoju z korzyścią dla wszystkich mieszkańców regionu; wzywa Turcję i innych sojuszników Azerbejdżanu, by powstrzymali się od podsycania wojowniczej postawy w Baku oraz wpłynęli na szybkie zakończenie negocjacji pokojowych; apeluje do Azerbejdżanu, by zamknął tzw. park trofeów w Baku, zainaugurowany 12 kwietnia 2021 r., ponieważ naraża on na szwank wysiłki na rzecz budowy zaufania między Armenią a Azerbejdżanem;

18. zdecydowanie nie zgadza się z tonem niektórych niedawnych oświadczeń przywódców Komisji i Rady Europejskiej, w których pogratulowali prezydentowi Ilhamowi Alijewowi ponownego wyboru, ale nie wspomnieli o braku demokracji w Azerbejdżanie i myląc określili Azerbejdżan jako wiarygodnego partnera; potwierdza, że oświadczenia te nie odzwierciedlają stanowiska Unii Europejskiej i nigdy nie powinny być wydawane w świetle czystek etnicznych w Górskim Karabachu, które prowadzi Azerbejdżan; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do kontynuowania negocjacji w sprawie odnowionej umowy o partnerstwie warunkowo, jeżeli Azerbejdżan wykaże rzeczywistą gotowość do poszanowania praw karabaskich oraz przyczyni się do znacznych postępów na drodze do kompleksowego i trwałego porozumienia pokojowego z Armenią;

19. wyraża poważne zaniepokojenie brakiem ochrony dziedzictwa kulturowego, religijnego i historycznego ormiańskiej ludności Górskiego Karabachu, co stanowi naruszenie postanowienia MTS z 7 grudnia 2021 r.; potępia wszelkie przypadki niszczenia, wandalizmu i profanacji wszystkich miejsc przypominających o wielowiekowej obecności Ormian w Górskim Karabachu; wzywa władze Azerbejdżanu do zachowania, ochrony i promowania bogatego i zróżnicowanego dziedzictwa regionu; wzywa UNESCO, by podjęło natychmiastowe działania w celu zachowania i ochrony zagrożonego armeńskiego dziedzictwa kulturowego w Górskim Karabachu; apeluje, aby zacieśnić współpracę między Armenią a UE w zakresie monitorowania systematycznego niszczenia armeńskiego dziedzictwa kulturowego (kościółów, klasztorów, cmentarzy, zabytków, pałaców itp.) przez Azerbejdżan, w szczególności przez zaangażowanie Centrum Satelitarne UE;

20. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Armenii, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Azerbejdżanu, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Radzie Europy.
